

Credința și fapta

Foaie duminicală a parohiei "Toma Cozma"

Duminica a douăzeci și una după Rusalii

Grafică realizată de Maria Gheorghiță

Evanghelia duminicii Pilda Semănătorului (Luca VIII, 5-15);

5. Ieșit-a semănătorul să semene sămânța sa. Și semănând el, una a căzut lângă drum și a fost călcată cu picioarele și păsările cerului au mâncat-o.
6. Și alta a căzut pe piatră, și, răsărind, s-a uscat, pentru că nu avea umezeală.
7. Și alta a căzut între spini și spinii, crescând cu ea, au înăbușit-o.
8. Și alta a căzut pe pământul cel bun și, crescând, a făcut rod însutit. Acestea zicând, striga: Cine are urechi de auzit să audă.
9. Și ucenicii Lui Îl întrebau: Ce înseamnă pilda aceasta ?
10. El a zis: Vouă vă este dat să cunoașteți tainele Împărăției lui Dumnezeu, iar celorlalți în pilde, ca, văzând, să nu vadă și, auzind, să nu înțeleagă.
11. Iar pilda acesta înseamnă: Sămânța este cuvântul lui Dumnezeu.
12. Iar cea de lângă drum sunt cei care aud, apoi vine diavolul și ia cuvântul din inima lor, ca nu cumva, crezând, să se mântuiască.
13. Iar cea de pe piatră sunt aceia care, auzind cuvântul, îl primesc cu bucurie, dar aceștia nu au rădăcină; ei cred până la o vreme, iar la vreme de încercare se leapădă.
14. Cea căzută între spini sunt cei ce aud cuvântul, dar umblând cu grijile și cu bogăția și cu plăcerile vieții, se înăbușă și nu rodesc.
15. Iar cea de pe pământ bun sunt cei ce, cu inimă curată și bună, aud cuvântul îl păstrează și rodesc într-o răbdare.

Din tâlcuirea Evangheliei duminicii

- Arhim. Teofil Părăian -

Pilda cu semănătorul este rânduită să se citească din Sfânta Evanghelie, la Sfânta Liturghie, toamna pe vremea semănăturii. Și aceasta este cu bună rânduială ca să se știe că, așa cum este un semănat al grâului pentru viața aceasta pământească, tot așa este și un semănat duhovnicesc pentru viața cea duhovnicească. Este rânduiala aceasta, ca să se știe că precum de la semănatul cel pământesc se așteaptă rod, tot așa și de la semănatul cel duhovnicesc se așteaptă rod. Semănatul se face în vederea rodirii. Nu se seamănă numai așa ca să se semene, ci se face fiecare semănat cu nădejdea că va veni și o vreme de a secera, va veni și o vreme a roadelor. Așa este în cele pământești, așa este în cele duhovnicești și pentru aceasta Domnul nostru Iisus Hristos, spunând pilda Semănătorului, nu a vrut să ne dea o lecție de agricultură, o lecție de plugărie, ci ca să învățăm din această lecție de plugărie despre semănatul cel duhovnicesc.

Trebuie să fim cu luare aminte la tot ce purtăm în suflet, la tot ce ne vine în minte, la tot ce simțim în inimă, la toată viața noastră lăuntrică. Să fim cu luare aminte și să căutăm să scoatem din sufletul nostru tot ce nu se potrivește cu voia lui Dumnezeu, să scoatem din sufletul nostru plăcerile, să scoatem din sufletul nostru dorința de îmbogățire, să scoatem din sufletul nostru dorința de mărire și orice lucru pe care știm că nu-l binecuvântează Dumnezeu, și atunci ne pregătim o inimă curată, o inimă bună care primind cuvântul lui Dumnezeu aduce rod cu răbdare.

Ce fel de rod ? Sunt multe locuri în Noul Testament în care se vorbește despre rodirea sufletului. Găsim doar în *Epistola către Galateni* o înșirare de fapte bune, de lucruri bune pe care le conlucrează în sufletul omului Duhul Sfânt și pe care le pomenește Sfântul Apostol Pavel zicând: „*Roada Duhului este dragostea, bucuria, pacea, îndelunga răbdarea, bunătața, facerea de bine, credința, blândețea, înfrânarea poftelor*”. Aceste nouă lucruri bune, alcătuiesc rodirea Duhului Sfânt.

Pavel - întemeietor al creștinismului ?

Unii istorici, mai ales din rândul protestanților liberali, susțin în mod eronat că adevăratul ctitor al creștinismului nu ar fi Iisus Hristos, ci apostolul Pavel. Pentru ei, mesajul moral sau religia lui Iisus în minunata ei simplitate, constituie nucleul unei religii a Duhului pe care creștinismul Bisericii l-a înăbușit multă vreme, dar care va reînvia. Astfel, creștinismul este privit în mod nedrept din perspectiva unei religii complicate și sumbre ce ne este propovăduită de două mii de ani, purtând povara inutilă a unei teologii aflate sub înrăurirea lui Pavel, a cărui pecete o poartă dintru început.

Din aceeași eronată perspectivă Iisus, multă vreme combătut cu ardoare de reprezentanții iudaismului, ajunge să fie considerat un „autentic” profet iudeu, al cărui mesaj se înscrie de minune în cadrul religiei strămoșilor săi. Dacă mai târziu creștinismul s-a desprins de iudaism, aceasta s-ar datora faptului că Pavel l-ar fi „elenizat”, l-ar fi lipsit de rădăcinile sale iudaice. Omul din Tars ar fi deci adevăratul „părinte” al acestei noi religii, în care Iisus însuși nu s-ar fi putut recunoaște.

Teza greșită potrivit căreia Pavel ar fi adevăratul fondator al religiei creștine este tot mai mult îmbrățișată de unii adversari ai creștinismului, care susțin că Pavel a relansat un „dumnezeu Iisus” întrucâtva uitat, căruia Iisus cel istoric nu îi este decât un amator mistic. Alți adversari consideră că Pavel a transformat în religie – „opiul popoarelor” – mișcarea revoluționară inițiată de Iisus. „Miticul” Iisus a fost trădat de un Pavel jurist și complexat, care trebuie considerat răspunzător pentru 20 de secole de obscuritate bisericească. Există – se vede – multă naivitate, prejudecată și superficialitate în astfel de teze, dar, din păcate ele sunt „argumentate” cu date și silogisme care pot ușor rătăci mintea omului de azi.

Evident, combătând aceste false teze și teorii nu punem nicidecum la îndoială sau în plan secundar lucrarea salutară a sfântului Apostol Pavel în cele dintâi comunități creștine. Cum să nu ținem seama de covârșitoarea personalitate a Sfântului Apostol Pavel când tratăm începuturile Bisericii lui Hristos ? Mai cultivat decât aproape toți creștinii timpului său, el reunește o solidă formație rabinică și o inconstabilă cultură elină, ceea ce îi permite să exprime cu ușurință idei de mare forță și profunzime. Epistolele sale sunt documente excepționale, care atestă în același timp o voință admirabilă, un misticism impresionant, un geniu sintetic remarcabil și un talent literar mai mult decât onorabil.

Lucrarea lui misionară a fost, fără îndoială, una din cele mai vaste ale primei generații creștine și i-a adus o mare autoritate personală pretutindeni acolo unde a răsunit predica sa. Pavel a devenit sfântul patron al multor Biserici creștine, după cum o arată întinderea colecției sale de epistole și volumul semnificativ ca pondere pe care îl ocupă activitatea sa relatată în a doua jumătate a cărții *Faptele Apostolilor*. I se atribuia deci, către anul 100 al erei noastre, un rol hotărâtor în istoria Bisericii de început.

Personalitatea sa excepțională, opera teologică atât de vastă și chiar o oarecare „originalitate și extensie” în interpretarea învățaturii Mântuitorului, au fost forțat exploatate de ideologii anticreștine pentru a conferi consistență teoriilor ce încearcă să facă din Pavel adevăratul fondator al creștinismului.

Îi vom urma așadar pe istoricii care susțin o astfel de teză ? Răspunsul va fi un „nu” categoric: deși este întemeietor a numeroase Biserici locale, deși este un om de seamă în multe privințe, Pavel Apostolul nu poate fi considerat nicidecum întemeietorul creștinismului.

Fără a subestima imensa influență a gândirii pauline, trebuie zis că apostolul Pavel nu este creatorul ideilor centrale ale doctrinei creștine. Cum am putea să-i „conferim” un titlu pe care el însuși l-ar fi combătut cu vehemență, de vreme ce se considera pe sine „cel mai mic între apostoli, care nu sunt vrednic să mă numesc apostol” (I Cor. 15,9) ?

Așadar, de vreme ce Pavel nu se confirmă ca „întemeietor al creștinismului” nici în calitatea sa de misionar, nici prin aportul său teologic, nici ca inițiator al unor instituții noi și stabile, este greșit a-i atribui un titlu ce nu se regăsește nicăieri în Noul Testament, neglijând în mod vinovat covârșitoarea contribuție a ceilalți apostoli și evangheliști transformați în mod arbitrar în palizii lui „persecutori”.

Ținând seama de toate aspectele discutate mai sus, putem admite ușor că Pavel, personaj foarte important al primei generații creștine, nu a dominat-o în asemenea măsură încât în el să poată fi văzut adevăratul întemeietor al creștinismului.

Anca Voicu

Duminica Sfinților Părinți de la Sinodul al VII-lea ecumenic

În acest an, Duminica a XXI-a după Rusalii este rânduită spre cinstirea Sfinților părinți care au participat la Sinodul al VII-lea Ecumenic de la Niceea din anul 787.

Sinoadele ecumenice au reprezentat adunări generale ale episcopilor creștini din toată lumea, cu scopul de a stabili normele dreptei credințe atunci când situațiile încordate și divergențele pe anumite teme teologice, ce vizau dogma Bisericii, au cerut-o. În total au fost șapte Sinoade ecumenice. Această duminică amintește despre ultimul Sinod ecumenic ce a adus în prim plan disputele iconoclaste, mai precis disputele dintre credincioșii cinstitori de icoane și cei care se opuneau închinării la acestea.

Iconoclaștii, căci așa se numeau cei care nu cinsteau icoanele aduceau în discuție un text din Vechiul Testament, cel de la *Iesire 20, 4-5* care zice : „*Să nu-ți faci chip cioplit și nici un fel de asemănare a nici unui lucru din câte sunt în cer, sus, și din câte sunt pe pământ, jos,și să nu te închini lor...*” De remarcat aici ar fi două aspecte : în primul rând icoanele creștine nu sunt «chip cioplit» deoarece ele reprezintă ceva real și, în al

doilea rând, icoanele sunt sfințite și sunt păstratoare de sfințenie.

La acest Sinod desfășurat la Niceea au participat în jur de 330 de episcopi și reprezentanți ai acestora. Printre cei mai de seamă sfinți părinți participanți la acest Sinod amintim pe patriarhul Gherman al Constantinopolului, pe Sfântul Ioan Damaschin și pe papa Grigorie al II-lea. Un rol important l-a avut și împărăteasa Irina, regenta fiului ei Constantin al VI-lea.

După mai multe ședințe desfășurate în lunile septembrie și octombrie 787 Sfinții Părinți au hotărât că cinstirea icoanelor este necesară și deopotrivă utilă pentru viața credinciosului. Totodată, cu sprijinul împărătesei Irina s-au luat măsuri împotriva iconoclaștilor.

Și astăzi întâlnim în diferite locuri „falși propovăduitori” care ne îndeamnă să nu ne închinăm icoanelor și Sfintei Cruci căci nu ne sunt de folos. Este bine să luăm atitudine, să fim apărători ai sfințeniei icoanelor, căci așa vom dovedi că suntem creștini cu adevărat.

Pr. Viorel Mihalache

Sfinți Români (15)

Din rândul preoților și credinciosilor români s-au ridicat în Transilvania veacului al XVIII-lea, numeroși apărători ai Dreptei Credințe. Numele lor au rămas în memoria Bisericii ortodoxe prin curajul lor în fața autorității habsburgice ce obliga credincioșii ortodocși la părăsirea Ortodoxiei și trecerea la Uniație. Între aceștia se numără și *Cuvioșii Mărturisitori Visarion ieromonahul, Sofronie ieromonahul, Mucenicul Oprea din Săliște și preoții mucenici Moise din Sibiel și Ioan Galeș sârbătoriți în ziua de 21 octombrie.*

Preotul Ioan din satul Galeș, din zona Sibiului era considerat între preoții potrivnici unirii cu Roma. În decembrie 1750, s-a numărat printre semnatarii unui memoriu adresat de românii din părțile sudice ale Transilvaniei Mitropolitului sârb în care relatau suferințele pe care trebuiau să le îndure pentru credința lor strămoșească. Împreună cu preotul Ioan din Poiana Sibiului și alți români, a purtat în Banat acest memoriu ce urma a fi prezentat împărătesei Maria Tereza, la Viena.

În mai 1756, preotul Ioan a fost arestat și dus în lanțuri la Sibiu de unde a fost transferat în secret în închisoarea cetății Deva. De aici a fost deportat în Italia, țara în care și-a dat duhul după zeci de ani de întemnițare. Tot din zona Sibiului este și preotul Moise Măcinic și el un semnatar al memoriului menționat mai sus, care după audiența la împărăteasă a fost și el arestat.

Nu se știe exact unde și-a dat obștescul sfârșit, cert este că din momentul părăsirii Sibiului pentru a intra în audiență la Maria Tereza cei doi nu și-au mai întâlnit familiile. Oprea Miclăuș și Moise Măcinic, cei doi trimiși ai clerului și credincioșilor din marginea Sibiului, au îmbrăcat haina muceniciei în ascuns, căci imperiul știa cât de periculos este să-I martirizeze la vedere.

Din rândul oamenilor simpli ce nu s-au lepădat de Ortodoxie ci au luptat pentru păstrarea ei se numără și țaranul *Oprea Nicolae*, care, dând dovadă de curaj, a

făcut trei drumuri la Viena și numeroase memorii și jalbe. La întrebarea adresată lui Oprea și părintelui Moise ce i-a îndemnat să călătorească la Viena de atâtea ori în numele unui popor ce de peste 40 de ani s-a unit cu Roma, unire pe care nu o poți părăsi fără să-ți calci jurământul, Oprea Nicolae a răspuns: “recunoaștem că-I păcat mare să-ți părăsești credința, numai că noi n-am fost niciodată uniți, așadar nu părăsim unirea, ci numai rămânem în vechea credință”. Oprea Nicolae a pierit și el departe de locurile dragi, lângă Moise, probabil în temniță sau printre străini, căci despre unul din cei doi se știe ca e posibil a fi evadat.

Cuviosul Sofronie de la Cioara, pe numele lui mirean Stan Popovici, și-a petrecut mare parte din viață ca sihastru, după tunderea lui în călugărie. Viețuia “la un mâl departe de sat, unde își făcuse o țară de schit” și unde ținea vreo trei sau patru copilași la învățătură de pomană” Era cunoscut de locuitori sub numele de “dascălul”, iar satele alăurate îl rugau să le dea învățătura.

El a fost cel care le-a adus la cunoștința oamenilor faptul că împăratul a semnat hotărârea de a oferi fiecăruia posibilitatea de a alege între ortodoxie și unitarism. În urma acestei acțiuni a fost arestat și apoi eliberat de câteva sute de oameni. Însuflețit de Cuvios, la 21 aprilie 1760, în Zlatna, toți românii din împrejurimi s-au declarat ortodocși. Preoții uniți nu au vrut să predea cheile bisericii, dar oamenii, doritori de dreaptă credință, au pătruns pe fereastră, au deschis biserica și au pus lacăt nou. Revolta spirituală din Zlatna a determinat-o pe Maria Tereza ca în 20 octombrie a aceluiași an să recunoască, pentru prima oară, că din pricina credinței lor mulți români au pățit moarte și alte pedepse grele.

Pentru binele făcut și curajul mărturisirii dreptei credințe, Cuviosul Sofronie este pomenit și cinstit de către Biserica noastră ortodoxă în ziua de 21 octombrie.

Sfântul Visarion Mărturisorul, “cu o rasă cârpită, în opinci, fără de obiele, cu căciula călugărească pleoștită, cărunt și slăbit”, a reușit în cadrul mișcării românești de la 1795 din Transilvania și din Banat să adune în jurul său mulțimi de oameni pe care l-a întărit în dreapta credință. “Faima călugărului oriunde pătrunde, românii se leapădă de unire”. Mărturie a predicilor sale stă și azi la marginea orașului Lipova o cruce de lemn ridicată de Visarion, lângă care a izbucnit un izvor cu apă tămăduitoare, loc rămas în conștiința locuitorilor ca “Izvorul Sfântului”.

Aidoma celorlalți cuvioși și sfinți mai sus pomeniți, după o lungă activitate de apărare a ortodoxiei sub toate formele a sfârșit în cumplita temniță de la Kufstein, unde au patimit și Oprea Nicolae, preotul Moise și Ioan din Galeș.

Să-i cinstim, așadar, pe acești sfinți români pentru puterea credinței, a nădejdei în pronia dumnezeiască și a numeroaselor virtuți pe care le-au avut. Să medităm asupra îndrăzelii lor și a turmei pe care au păstorit-o în fața puterii lumești și să prețuim liniștea noastră când ne spunem ortodocși.

A consemnat Irina Gheorghiu

IAȘUL ÎN SĂRBĂTOARE

Cu fiecare an, Sărbătoarea Sfintei Parascheva aduce la Iași un număr tot mai mare de pelerini și dă o mai mare amploare manifestărilor culturale și religioase.

❖ *Duminică, 9 octombrie*, la Aeroportul Internațional Iași, a sosit delegația greacă, condusă de Înalț Prea Sfințitul Panteleimon, Mitropolit de Veria, Nausa și Kampania care a adus moaștele Sfântului Apostol Pavel. A doua zi, moaștele au fost așezate spre închinare în Catedrala Mitropolitană.

❖ *Marți, 11 octombrie*, în cadrul slujbei de sfințire a Casei Diaconia, a Centrului eparhial Iași, Înalț Prea Sfințitul Daniel, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei a conferit distincții de vrednicie tuturor celor care au acordat sprijinul pentru realizarea acestui important așezământ

❖ *Miercuri, 12 octombrie*, a avut loc *Pelerinajul Calea Sfinților* - procesiunea religioasă cu moaștele Sfintei Cuvioasei Parascheva desfășurată pe traseul Catedrala Mitropolitană - Strada "Sf. Andrei"- Biserica "Sf. Andrei" - Palatul Culturii. În fruntea procesiunii, s-au aflat zeci de măicuțe și călugări de la mănăstirile ieșene, care au bătut toaca, chemând poporul la rugăciune. Acestea au fost urmate de preoții care au purtat icoanele Sf. Cuv. Parascheva, Sf. Ap. Pavel, Sf. Ap. Andrei și a Sf. Ier. Dosoftei. Racla Cuvioasei purtată pe umeri de către opt arhimandriți, a fost însoțită de către cei patru ierarhi, I.P.S. Daniel, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, I.P.S. Panteleimon, Mitropolitul de Veria, P.S. Calinic Botoșăneanul, Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Iașilor, P.S. Ioachim Băcăuanul, Arhiepiscop Vicar al Episcopiei Romanului și de un sobor de circa 80 de preoți și diaconi. Aceștia li s-au alăturat peste 2000 de pelerini veniți să aducă slavă lui Dumnezeu și Sfinților Săi.

Momentul culminant al procesiunii s-a desfășurat la Crucea Eroilor din fața Bisericii „Sfântul Nicolae” – Domnesc, unde, în cadrul unui solemn ceremonial religios, IPS Panteleimon, Mitropolit de Veria, Nausa și Kampania, i-a predat în mod oficial IPS Daniel, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, moaștele Sf. Apostol Pavel. În același

context, IPS Panteleimon a citit mesajul Preafericitului Hristodoulos, Arhiepiscop al Atenei și Primat al întregii Elade, mesaj din care va prezentăm un scurt fragment: “Simt o emoție deosebită la aducerea moaștelor Sfântului, Slăvitului și marelui între Apostoli Pavel, întemeietorul Sfintei Biserici a Greciei... Manifestarea religioasă de astăzi reprezintă încă o verigă în lanțul de aur al relațiilor frățești dintre cele două popoare de aceeași credință, al României și al Greciei. Aducerea dintr-un loc în altul și închinarea la moaștele Sfinților Bisericii noastre reprezintă cea mai înaltă exprimare a credinței și a evlaviei poporului lui Dumnezeu și aceasta într-un mod îndreptățit, pentru că sfinții sunt fiii aleși ai Bisericii lui Hristos care, fie prin moarte martirică, fie prin asceză, au ajuns la starea de îndumnezeire după har, lucru care se transmite și asupra moaștelor lor”. IPS Daniel, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, a mulțumit PF Hristodoulos pentru mesajul transmis și pentru darul făcut de Biserica Greacă la hramul Cuvioasei Parascheva, subliniind, la rândul său, semnificațiile

aducerii la Iași a moaștelor sfinților. Pelerinajul a continuat apoi până în fața Catedralei, unde au fost așezate moaștele, după care manifestarea s-a încheiat prin oficierea celui de pe urmă parastas pentru Mitropolitul Dosoftei, înainte de proclamarea canonizării sale.

❖ *Joi, 13 octombrie* Prea Ferictul Părinte Teoctist, Patriarhul

Bisericii Ortodoxe Române, sosit la Iași pentru a participa la hramul Sfintei Cuv. Parascheva a primit în cadrul unei ședințe solemne titlul de “*Doctor Honoris Causa*” acordat de Universitatea “Alex. I. Cuza”, din Iași.

❖ Potrivit tradiției, Hramul Catedralei Mitropolitane a constituit centrul manifestărilor religioase. Cele mai importante momente din Programul slujbelor religioase de la Catedrala Mitropolitană le-au constituit Slujba de priveghere din seara zilei de *13 octombrie* și slujba Sfintei Liturghii, oficiată în sobor de arhieriei în ziua Sfintei Parascheva, *14 octombrie*. Cu ocazia oficierii Sfintei Liturghii în Catedrala mitropolitană, a fost proclamată în mod solemn, canonizarea Sfântului Ierarh Dosoftei, Mitropolitul Moldovei.

Sărbătoarea a fost orânduită a se ține în ziua de 13 decembrie a fiecărui an.

Apărătorule al Ortodoxiei și învățătorule al sfințeniei, păstor blând ca un miel și mare dascăl al Sfintei Liturghii, Părinte Ierarh Dosoftei, roagă pe Hristos-Dumnezeu să mântuiască sufletele noastre.

Troparul Sfântului Ierarh Dosoftei,
Mitropolitul Moldovei

Publicație editată de parohia TOMA COZMA
Str. Toma Cozma, nr. 41, cod poștal 700 554, Iași,
tel/fax **211 273**, e-mail: margineanu@mail.dntis.ro
Preot paroh Mihai Mărgineanu
Preot II Viorel Mihalache
Secretar redacție: Vasilica Onofrei

Se distribuie prin pangarul parohiei. Pentru susținerea acestei publicații, dar și pentru activitățile culturale și filantropice ale parohiei, primim donații în contul IBAN RO38 RZBR 0000 0600 0027 6450 deschis la Raiffeisen Bank.